

Forslag

til

Lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Fremsat den 26. oktober 1955 af landbrugsministeren.

§ 1.

Stk. 1. Til erhvervelse af jord til udstykning af selvstændige brug og tillægsparcer, til udførelse af fornødne grundforbedringsarbejder på de indkøbte arealer, til anlæg af de for udstykning af arealerne nødvendige veje og til beplantning af de til landbrug uegnede arealer i henhold til § 9 i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 247 af 6. juli 1954) kan der i finansårene 1956—57 og 1957—58 anvendes indtil henholdsvis 6 mill. kr. og 3 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 2. Til erhvervelse af jord til oprettelse af havelodskolonier i henhold til nævnte lovs § 9, jfr. § 7, kan der i hvert af finansårene 1956—57 og 1957—58 anvendes indtil 1 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 3. Til byggelån, installationslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 17, 18, 19 og 20 kan der i hvert af finansårene 1956—57, 1957—58 og 1958—59 anvendes indtil 3,5 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 4. Til tillægslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 55 og 56 kan der i hvert af finansårene 1956—57 og 1957—58 anvendes indtil 400 000 kr. af jordfondens midler.

§ 2.

Stk. 1. Til jordkøbslån og byggelån samt installationslån og etableringslån i henhold til § 30, jfr. §§ 31 og 33, i statshusmandsloven kan der i hvert af finansårene 1956—57 og 1957—58 anvendes indtil 15 mill. kr. af statskassen.

Stk. 2. Til erhvervelse af tillægsgjord og til byggelån og etableringslån i henhold til

nævnte lovs § 30, jfr. § 34, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 3 mill. kr. af statskassen.

Stk. 3. Til tillægslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 55 og 56 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 1 mill. kr. af statskassen.

Stk. 4. Til lån i henhold til nævnte lovs § 59 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 500 000 kr. af statskassen.

Stk. 5. Til anlæg af adgangsveje fortrinsvis i særlig tyndt befolkede egne, jfr. nævnte lovs § 45, sidste punktum, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 300 000 kr. af statskassen.

Stk. 6. Til lån i henhold til nævnte lovs §§ 60 og 61 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 400 000 kr. af statskassen.

Stk. 7. I tilskud efter nævnte lovs § 63 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 25 000 kr. af statskassen.

§ 3.

Stk. 1. De i henhold til denne lov ydede lån forrentes med 2 pct. halvårlig, lån i henhold til statshusmandslovens §§ 60 og 61 dog med 2½ pct. halvårlig.

Stk. 2. Af lån til opførelse af bygninger på nye selvstændige landbrug samt gartnerier og havebrug er dog tre femtedele rentefri, bortset fra lån til opførelse af drivhuse, hvoraf halvdelen er rentefri. Med hensyn til lån til overtagelse af ældre bygninger på stamparcer, jfr. § 12, stk. 1 in fine, i statshusmandsloven, kan der indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af bygge-lånet.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan der indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af byggelån, der ydes i henhold til nævnte lovs §§ 20, 34 og 55, bortset fra lån til opførelse af drivhuse. Samme rentefrihed kan indrømmes for lån, der ydes i henhold til nævnte lovs § 60, bortset fra lån til opførelse af drivhuse og anskaffelse af mistbænkvinduer.

Stk. 4. Der kan indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af etableringslån i henhold til nævnte lovs § 19, stk. 2, jfr. §§ 31, 33, 34 og 56, og i ganske særlige tilfælde kan der indrømmes rentefrihed for hele lånet i indtil de første 5 år.

§ 4.

Jordkøbslån til nye selvstændige landbrug samt til gartnerier og havebrug må ikke overstige henholdsvis 18 000 kr. og 10 000 kr. Jordkøbslånene kan dog undtagelsesvis udgøre indtil henholdsvis 20 000 kr. og 13 000 kr. Lånene afdrages, når byggelånene er indfriet, med en fast halvårlig ydelse af $2\frac{1}{4}$ pct. af hvert låns oprindelige hovedstol, hvoraf 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld er rente og resten afdrag.

§ 5.

Stk. 1. Byggelån til nye, selvstændige mindre landbrug må ikke overstige 55 000 kr., og byggelån til nye, selvstændige større landbrug må ikke overstige 58 000 kr. I særlige undtagelsestilfælde kan der bevilges byggelån med indtil 62 000 kr. til nye, selvstændige større landbrug. En femtedel af hvert lån er rentefri og afdragsfri, jfr. dog § 8. To femtedele af lånet er rentefri, jfr. dog § 43, stk. 3, i statshusmandsloven, men afdrages efter de første 5 års forløb med 0,4 pct. halvårlig af det samlede byggelån. Når denne del af lånet er tilbagebetalt, afdrages de forrentningspligtige to femtedele af lånet med en fast halvårlig ydelse svarende til den oprindelige rente af lånet med tillæg af 0,4 pct. af det samlede lån, og af denne ydelse er 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld rente og resten afdrag.

Stk. 2. Byggelån til nye selvstændige gartnerier og havebrug må inklusive lånet til opførelse af drivhuse ikke overstige 49 000 kr. Når drivhuslånet er afdraget, afdrages resten efter de i stk. 1 anførte regler.

Stk. 3. Lån til opførelse af drivhuse, der ikke må overstige halvdelen af det i stk. 2 anførte beløb, er afdragsfri i de første 2 år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{30}$ halvårlig i løbet af 15 år.

Stk. 4. Byggelån til stamparcelkøbere må ikke overstige 62 000 kr. Lånene er afdragsfri i de første 5 år, hvorefter en eventuel rentefri del afdrages med 0,5 pct. halvårlig af det samlede lån. Iøvrigt afdrages lånet med en fast halvårlig ydelse svarende til den oprindelige rente af lånet med tillæg af 0,5 pct. af det samlede lån, og af denne ydelse er 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld rente og resten afdrag.

§ 6.

Stk. 1. Installationslån i henhold til §§ 19, 31, 33 og 56 i statshusmandsloven må ikke overstige 2 500 kr. De afdrages med $\frac{1}{40}$ halvårlig i løbet af 20 år.

Stk. 2. Etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 19, 31, 33, 34 og 56 må ikke overstige 7 000 kr. Lånene er afdragsfri i de første 2 år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{20}$ halvårlig i løbet af 10 år. I ganske særlige tilfælde kan der indrømmes afdragsfrihed i indtil de første 5 år og nedsættelse af de halvårlige afdrag til $\frac{1}{40}$ af lånets oprindelige hovedstol. Afdragene afskrives på den rentefri del af lånet, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den forrentningspligtige del af lånet.

§ 7.

Stk. 1. Jordkøbslån i henhold til § 34 i statshusmandsloven, byggelån i henhold til §§ 20 og 34 i nævnte lov samt tillægslån i henhold til § 55 i nævnte lov forrentes og afdrages med en fast halvårlig ydelse af $2\frac{1}{2}$ pct. af lånets oprindelige hovedstol, hvoraf 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld er rente og resten afdrag. Er der indrømmet rentefrihed for en del af lånet, afskrives afdrag på lånet først på den rentefri del af dette, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den rentepligtige del af lånet, og den halvårlige ydelse nedsættes med så mange promille, at lånets samlede afdragstid afviger mindst muligt fra afdragstiden efter de foran i 1. punktum fastsatte regler. I særlige tilfælde, navnlig når lånet ydes til foranstaltninger, som kan forventes at tabe deres værdi over en kortere årrække, eller

når lånets pantsikkerhed kan anses for mindre betryggende, kan lånets afdragstid afkortes ved, at der fastsættes et tillæg til den faste halvårlige ydelse enten for lånets samlede løbetid eller for et i hvert enkelt tilfælde fastsat antal halvårsterminer. Dette tillæg kan ikke overstige 1 pct. af lånets oprindelige hovedstol. Lån til opførelse af drivhuse afdrages dog efter reglerne foran i § 5, stk. 3.

Stk. 2. Tillægslån i henhold til nævnte lovs § 55 må ikke overstige forskellen mellem 30 000 kr. og tidligere modtagne lån, jfr. stk. 2 i nævnte paragraf. Lån til opførelse af drivhuse må endvidere ikke overstige det foran i § 5, stk. 3, fastsatte beløb med fradrag af tidligere hertil ydede lån.

Stk. 3. Ydelse af tillægslån i henhold til nævnte lovs § 55 kan, såfremt der i ejendommen indestår tidligere i henhold til samme bestemmelse eller tilsvarende bestemmelser i de i lovens § 57, stk. 2, omhandlede ældre jordlove ydede tillægslån, betinges af, at de ældre tillægslån eller restgælden på disse forrentes og afdrages med halvårlige ydelser, som fastsættes efter reglerne foran i stk. 1 på grundlag af lånenes oprindelige hovedstol. Ved ejerskifte kan tilsvarende betingelse sættes for erhververens overtagelse af sådanne tillægslån i ejendommen.

Stk. 4. Gartnerilån efter nævnte lovs § 60 må ikke overstige 10 000 kr., i særlige tilfælde dog 16 000 kr. Lånene er afdragsfri i 2 år og afdrages derefter i løbet af 15 år med $\frac{1}{30}$ halvårlig. Afdragene afskrives på den eventuelt rentefri del af lånet, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den forrentningspligtige del af lånet.

Stk. 5. Frugtavlslån efter nævnte lovs § 61, stk. 1, må ikke overstige 10 000 kr., medens lån efter lovens § 61, stk. 2, ikke må overstige 7 500 kr. Lånene er afdragsfri i indtil 10 år og afdrages derefter i løbet af 10 år med $\frac{1}{20}$ halvårlig.

§ 8.

Stk. 1. Den rente- og afdragsfri del af et byggelån forfalder til tilbagebetaling, hvis ejendommen inden 20 år efter lånets udbetaling overdrages til en person, som ikke er låntagerens livsarving eller efterlevende ægtefælle. Statens jordlovsudvalg kan dog tillade, at den nævnte del af lånet helt eller

delvis forbliver indestående i ejendommen; men tilladelsen kan gøres afhængig af, at denne del af lånet fremtidig forrentes og afdrages, jfr. § 43, stk. 3, i statshusmandsloven.

Stk. 2. Efter forløbet af 10 år efter lånets udbetaling kan statens jordlovsudvalg formindske den pågældende del af lånet med en tiendedel årlig, og efter forløbet af 20 år efter udbetalingen nedskrives lånet med den resterende del af det rente- og afdragsfri beløb.

§ 9.

For lån, som i henhold til statshusmandsloven ydes til opførelse af bygninger i andre materialer end almindeligt murværk, kan landbrugsministeren fastsætte en kortere afdragstid end den i § 5, stk. 1, 2 og 4, omhandlede. Løvrigt finder bestemmelserne i fornævnte lov og i denne lov anvendelse på sådant byggeri med de begrænsninger, som opfyldelsen af de i henhold til bygningslovgivningen fastsatte betingelser for byggematerialernes anvendelse medfører.

§ 10.

Tilskud til oprettelse af havelodskolonier efter statshusmandslovens § 63 må ikke overstige 10 kr. pr. 100 m² årlig.

§ 11.

Stk. 1. Denne lov, som ikke gælder for Færøerne og Grønland, træder i kraft den 1. april 1956. Samtidig ophæves lov nr. 358 af 22. december 1954 om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Stk. 2. Såfremt der i et finansår ikke bliver anvendelse for det fulde beløb, som er bevilget af statskassen eller jordfondens midler til et af de ovenfor omhandlede formål, kan det overskydende beløb med landbrugsministerens samtykke efter forhandling med finansministeren anvendes i det følgende finansår eller i samme finansår til andet formål, der gennemføres ved udlån fra samme långiver i henhold til statshusmandsloven.

Stk. 3. De i denne lov, bortset fra § 7, stk. 1, fastsatte rente- og afdragsbestemmelser gælder tillige for lån, der er bevilget i finansårene 1944—45, 1945—46, 1946—47, 1947—48 og 1948—49 til oprettelse af nye selvstændige landbrug. Bestemmelserne i § 7, stk. 1, kan tillige bringes til anvendelse på lån, som er bevilget før den 1. april 1951.

Bemærkninger til lovforslaget.

I overensstemmelse med reglerne i § 17, stk. 1, i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 247 af 6. juli 1954) søges ved nærværende forslag de fornødne midler til gennemførelse af statshusmandsloven stillet til rådighed for hvert af finansårene 1956—57 og 1957—58, for så vidt angår byggelån, installationslån og etableringslån i henhold til lovens §§ 17, 18, 19 og 20 tillige for finansåret 1958—59 af hensyn til den rettidige tilrettelæggelse af afhændelsen af statsjord til overtagelse pr. 1. april 1958.

Byggeomkostningerne ved opførelse af husmandsbygninger steg ifølge Det statistiske departements beregninger 1,3 pct. i tiden 15. september 1952—15. september 1953 og 4,2 pct. i tiden 15. september 1953—15. august 1954 og er nu yderligere steget med 4,3 pct. i tiden 15. august 1954—15. august 1955. Beregnet på grundlag af byggeomkostningerne pr. 15. september 1952 er der i de knapt 3 år til 15. august 1955 sket en stigning på ialt 10,1 pct., hvortil kommer, at der efter det sidstnævnte tidspunkt må antages at være sket en yderligere stigning som følge af forhøjelsen pr. 1. september 1955 af dyrtidstillægget til arbejds lønningerne.

Maksimumsbyggelånene, som de foregående 2 år for almindelige husmandsbrug havde udgjort 50 000 kr., blev ved den gældende udlånslov nr. 358 af 22. december 1954 forhøjet med 2 000 kr. Til udligning af den indtil 15. august 1955 indtrufne stigning i byggeomkostningerne foreslås maksimumsbeløbene for byggelån i forslaget § 5 forhøjet med 3 000 kr.

Som følge af den fortsatte prisstigning på jord foreslås i § 4 maksimumsbeløbene for jordkøbslån til nye selvstændige landbrug forhøjet fra 16 000 kr. til 18 000 kr. og for gartneriers og havebrugs vedkommende forhøjet fra 8 000 kr. til 10 000 kr., dog således, at beløbene ligesom hidtil undtagelsesvis kan stige til henholdsvis 20 000 kr. og 13 000 kr.

Maksimumsbeløbene for installationslån og etableringslån er i § 6 optaget med samme beløb som i den gældende udlånslov.

Som følge af, at regeringen ved forslag til lov om tillæg til statshusmandsloven foreslår de hidtil i loven om oprettelse af havebrug og havelodskolonier m. m. (lov nr. 69 af 7. marts 1952 med ændringslov nr. 20 af 9. februar 1955) indeholdte bestemmelser indarbejdet i statshusmandsloven ved optagelse med fornødne ændringer som §§ 60—63 i sidstnævnte lov, er i nærværende lovforslag optaget

de til disse foranstaltningers videreførelse fornødne rådighedsbeløb og regler om maksimumsbeløb for lån og tilskud samt lånevilkår. For lån til omlægning til gartneridrift og for frugtavlslån foreslås i § 3, stk. 1, i slutningen opretholdt den ved for nævnte lov nr. 20 af 9. februar 1955 gennemførte forhøjelse af rentefoden til 2½ pct. halvårlig, ligesom de nugældende regler om rentefrihed, om lånenes størrelse samt om afdragsvilkår foreslås opretholdt uændret ved de som § 3, stk. 3, og § 7, stk. 4 og 5, indsatte bestemmelser.

Endvidere er tilskudet til oprettelse af have-lodskolonier for arbejdsløse optaget i den indsatte nye § 10 med det hidtil gældende maksimumsbeløb af 10 kr. årlig pr. 100 m².

Til afløsning af de hidtil i loven om oprettelse af havebrug og havelodskolonier m. m. fastsatte bevillinger er som stk. 6 og 7 i lovforslagets § 2 indsat bestemmelser om årlige rådighedsbeløb til udlån og tilskud. De foreslåede rådighedsbeløb er ansat under hensyntagen til det hidtidige forbrug af bevillingerne efter nævnte lov, hvorved bemærkes, at der i finansårene 1952—53, 1953—54 og 1954—55 er bevilget ialt 596 148 kr. i lån til omlægning til gartneridrift og 223 818 kr. i frugtavlslån samt 46 238 kr. i tilskud til havelodskolonier for arbejdsløse eller gennemsnitlig pr. år 273 322 kr. og 15 413 kr. henholdsvis i lån og tilskud.

I øvrigt er rådighedsbeløbene i lovforslagets §§ 1 og 2 optaget med samme beløb som i den gældende udlånslov.

Til lovforslagets enkelte paragraffer bemærkes følgende:

Til §§ 1 og 2.

Efter forslaget forskydes bevillingerne et finansår i forhold til den nugældende udlånslov.

Til §§ 3—5.

Bestemmelserne svarer til §§ 3—5 i den nugældende udlånslov, bortset fra ovennævnte i § 3 optagne bestemmelse fra loven om oprettelse af havebrug og havelodskolonier m. m. og de ligeledes forannævnte ændringer af maksimumsbeløbene i §§ 4 og 5.

Til § 6.

De i den gældende udlånslovs § 6, stk. 3 og 4, indeholdte bestemmelser er udeladt i lovforslaget, idet tilsvarende regler er optaget i forslag til lov om tillæg til statshusmandsloven til indarbejdelse i sidstnævnte lovs § 19, jfr. §§ 31 og 33.

Til § 7.

Bestemmelsen i den gældende udlånslovs § 7, stk. 4, søges ved forslag til lov om tillæg til statshusmandsloven overført til sidstnævnte lovs § 34. I stedet er i nærværende lovforslag som stk. 4 og 5 optaget bestemmelser fra lov om oprettelse af havebrug og havelodskolonier m. m. angående

maksimumsbeløb og afdragsvilkår for lån til omlægning til gartneridrift samt frugtavlslån.

Til §§ 8—11.

Bortset fra den ovennævnte som § 10 indsatte bestemmelse svarer reglerne til §§ 8—10 i den nu gældende udlånslov.
